6. Vrijdag 15 November 1946 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No. 4962

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags. Abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden. Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus Drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad, tel. 38

Indonesie komt naast het Koninkrijk in een Unie

Curacao en Suriname mogen eigen positie bepalen

Kamerlid Schouten (A.R.) vreest „ontbinding van het koninkrijk"

BELANGRIJKE VERKLARINGEN VAN DR. BEEL.

De voorzitter van de Ministerraad Dr. Louis J. M. Beel verklaarde in de Tweede Kamer, dat het Koninkrijk der Nederlanden wordt van de Verenigde Staten van Indonesië in een Nederlands-Indonesische Unie onder Koningin Wilhelmina.

Hij verklaarde dat de Verenigde Staten van Indonesië omvatten zou: de republiek Indonesië zowel als Nederlands Borneo en de Grote Oost. In de republiek zou Sumatra dezelfde status hebben als Java — Madoera.

Het Koninkrijk der Nederlanden zou omvatten Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen. Deze twee laatste gebiedsdelen zouden het recht behouden hun betrekkingen met het Koninkrijk en de Nederlands-Indonesische Unie nader te bepalen.

Hij zeide dat de belangen van het gehele Nederlandse volk zowel als van de Indonesiërs op het spel staan. De Minister bracht kritiek uit op de houding van de Anti Revolutionnairen zoals deze door den heer J. Schouten omschreven was. De Anti Revolutionnairen hebben in het beginstadium van de politieke ontwikkelingen [illegible] verantwoording op zich willen nemen.

Dr. Beel vroeg dat de Kamer zich nu zou onthouden van een bespreking, daar de leden van de Commissie-Generaal weldra in Nederland terug zullen zijn en de Kamer dan in een geheime of openbare zitting haar standpunt kan bepalen.

De heer Schouten antwoordde den Minister en zeide dat zijn partij steeds op haar zelfde standpunt bleef staan. Hij was van oordeel, dat zijn partij niet kan [illegible]varen, dat de Regering er zich van onthoudt nu inlichtingen te verstrekken. Hij zeide dat wat in Indië gebeurt, leidt naar de ontbinding van het Koninkrijk. De Commissie heeft gehandeld zonder de regering te raadplegen. Hij vroeg de regering niet verder te gaan op de ingeslagen weg.

Dr. Beel zeide, dat de commissie ijvert voor het behoud van het Koninkrijk. In de Tweede Kamer is erop gewezen, dat de Indonesische republiek onder communistische invloed zou kunnen komen en juist daarom heeft de Nederlandse Regering er naar gestreefd samenwerking te zoeken met de huidige leiders van de Regering (Den Haag, Aneta).

VONK OEFENT CRITIEK.

Dr. G. Vonk, lid van de partij van de Vrijheid, waarschuwde de Tweede Kamer Dinsdag tegen het communisme in de Indonesische republiek en zeide: „Eigenlijk onderhandelen wij niet met een democratische nationalistische Regering, maar met een communistische regering" en volgens Dr. Vonk handelde de Commissie-Generaal, die nu onderhandelingen treft om de situatie in Indië te regelen, niet in overeenstemming met de instructies van de Regering (Den Haag, Aneta).

VANDAAG ONDERTEKENING OVEREENKOMST.

Men verwacht dat de uit 17 punten bestaande overeenkomst voor de regering van de politieke situatie in Indië en uitgewerkt door Nederlandse en Indonesische onderhandelaars te Linggadjati gedurende besprekingen die twee dagen duurden, door beide partijen op de laatste plenaire zitting die Vrijdag plaats zal hebben ondertekend zal worden.

Zaterdagmorgen zullen de leden van de Nederlandse Commissie-Generaal, die de Regering gedurende de onderhandelingen vertegenwoordigden, per vliegtuig naar Nederland vertrekken om met Nederlandse Regerings autoriteiten een „belangrijke zaak", die niet in de overeenkomst ingesloten was, te bespreken.

Terwijl de aard van de „belangrijke"zaak niet in het communiqué die te Linggadjati gepubliceerd werd bekend gemaakt werd, beweerde men dat de Nederlandse Regering wenst in de verantwoordelijkheid van de eindbeslissing.

Omtrent de „belangrijke zaak" doen te Batavia alle mogelijke geruchten de ronde. Omtrent de juiste verwantschap tussen de delen van de voorgestelde Verenigde Staten van Indonesië en het Nederlandse Koninkrijk werd geen beslissing genomen. Dit is een van de zaken die nog niet vastgesteld zijn maar men verwacht dat als een overeenkomst bereikt is in Nederland omtrent de „belangrijke zaak" er alle „kleinere zaken" zich gemakkelijk op zullen lossen (Batavia, Aneta).

BEGROTINGS DEBATTEN.

Bijde opening van het debat over het voorgestelde 1946-'47 budget in de Tweede Kamer Woensdag werd een sterke critiek uitgesproken over de handeling van de Regering ten opzichte van de collaborateurs, de toestand in Indië, de financiën en de loon- en prijs controle. Het meeste critiek kwam van de leiders van partijen die niet in de coalitie-regering vertegenwoordigd zijn, maar Van der Goes van Naters sprak zijn ontevredenheid uit over sommige facetten in de behandeling van binnenlandse zaken.

De communist Paul de Groot sprak zijn geloof uit dat „indien er geen oplossing voor het Indonesische probleem gevonden wordt" een koloniale oorlog uit zal breken. Jacob A. de Wilde zeide dat de financiële positie van Nederland nog steeds ernstig is en verklaarde dat de waarde van de gulden nog verder zal dalen als er niet onmiddellijk krachtige maatregelen genomen worden.

Hij wees erop dat de staatsschuld nu $1\frac{1}{2}$ miljard guldens bedraagt en De Wilde beweerde dat Nederland in het gevaar verkeert financieel afhankelijk te worden van vreemde mogendheden.

Alhoewel Van der Goes van Naters zijn voldoening uitsprak over de vooruitgang van de onderhandelingen in Indië en tevens zijn volledig vertrouwen in de Commissie-Generaal betuigde, zeide hij dat de Partij van de Arbeid teleurgesteld was in de „toegevende behandeling" van de collaborateurs en tengevolge hiervan was volgens den heer Van der Goes de „drang voor de herniewing van het Nederlandse leven" minder zichtbaar dan een jaar geleden. Het landsgevoel van onveiligheid en onzekerheid is sterker geworden in plaats van zwakker sinds 1939 (Den Haag, Aneta).

BOETZELAER BEZOEKT DE GROTE VIER.

De Nederlandse Minister van Buitenlandse Zaken, Baron van Boetzelaer van Oosterhout, bracht Woensdag een bezoek aan Ernest Bevin, den Britsen Minister van Buitenlandse Zaken en heeft darna een bezoek gebracht aan Molotov.

Dinsdag heeft de heer Van Boetzelaer een ontmoeting gehad met Byrnes en Maurice Gouve de Murveille. Aneta vernaam dat het voornaamste onderwerp van de besprekingen de nota van de Nederlandse Regering was die kort geleden aan de Verenigde Staten, de Engelse, Franse en Russische Regeringen overhandigd was. Deze nota staat in verband met de Nederlandse eisen in connectie met de toekomstige vredesovereenkomst met Duitsland (New York, Aneta).

PARLEMENTAIRE COMMISSIE KOMT.

De Nederlandse Minister-President Dr. Louis J. M. Beel heeft in de Tweede Kamer verklaard, dat de regering het voorstel goedkeurt om een parlementaire Commissie naar Curaçao en Suriname te zenden (Den Haag, Aneta).

Sint Albertus de Grote

Paus Pius XI heeft den heilige van vandaag heilig verklaard en Paus Pius XII heeft hem, den leraar van Thomas, tot patroon gegeven aan hen, die de positieve natuurkunde bestuderen.

Hij was de man, die den Hollandsen graaf ontving in een broeikast, waar temidden van de winter toch nog de schoonste bloemen groeiden. Zijn kennis van de natuur was fabuleus.

Een Professor van de Universiteit van Freiburg, Schnurer genaamd, heeft deze stelling opgezet: „Twee zaken hebben de Kerk sinds de middeleeuwen veel kwaad gedaan. Ten eerste, het optreden van Luther in die zin, dat hij niet hervormde maar vervormde; en ten tweede het feit, [illegible] ne positieve natuurwetenschappen."

Het laatste moet zo verstaan worden: De kerk vond geen katholieke geleerden, die met inzicht in philosophie en hun geloof, die wetenschappen gingen oefenen. Zij vond tegenover zich velen, die onmiddellijk 'moeilijkheden meenden te zien of wilden zien tussen geloof en weten, ofschoon toch reeds door den leerling van Albertus was uitgelegd, dat er geen tegenspraak kan zijn tussen geloof en weten, daar beide van God komen. De waarheid kan ons ineens bekend gemaakt worden of we kunnen er toe naderen door de verstandelijke studie. Mag het ons vreemd zijn, dat wij soms geen oplossing nog zien voor schijnbare tegenstrijdigheden, dan mag dat geen reden zijn om zwakke broeders in het geloof aan het wankelen te brengen, maar met een zuiver philosophisch inzicht moet men zien of de conclusies van de moderne wetenschap werkelijk zover mogen gaan als beweerd wordt.

En zelf moeten wij de oefening van die wetenschappen de oplossing van dit vraagstuk mede gaan zoeken.

Wat al ruïnes werden er bv. aangericht door het verspreiden van nog onbewezen conclusies uit de Darwin-hypothese. Wij hopen dat Albertus de moderne natuurkundigen voorlicht.

Britse Labourleden revolteren

Onverklaarde oorlog in Hellas

PROTEST VAN LABOUR-LEDEN.

Nog 13 parlementsleden van de Labour-partij verzetten zich tegen de buitenlandse politiek van de socialistische regering met de eis dat voorkomen zou worden wat een resolutie noemde: „een anders niet te vermijden conflict tussen het Noordamerikaans kapitalisme en het Russisch communisme".

Hiermede is het aantal protesterende Labour-leden aangegroeid tot 53. Twintig anderen verzetten zich tegen de regering inzake de dienstplicht in vredestijd. De Labour-partij heeft een meerderheid van 2 tot 1 boven de Conservatieven in de 640 zetels van het Huis. Het meningsverschil tussen de verschillende groepen betekent de eerste breuk in de solidariteit van de Labourpartij sedert Churchill 15 maanden geleden verslagen werd bij de verkiezingen. Dit geschiedde in de vorm van een amendement op de Dinsdag door den koning gehouden rede. Het blijft echter de vraag of het amendement steun van de meerderheid zal erlangen en het cabinet ten val zal kunnen brengen. De Britse persvereniging noemde het meningsverschil „een crisis in de Labourpartij" en berichtte dat het cabinet onmiddellijk maatregelen zal treffen tegen wat genoemd wordt „een toewerpen van de handschoen door een belangrijk aantal deelnemenden aan de regering in het parlement". Indien het amendement op de buitenlandse politiek of dat op de dienstplicht er door komen in het Lagerhuis betekent het een onmiddellijk aftreden van de regering omdat zulke amendementen technisch een afkeuring zijn van de regering. De reeds lang heersende ontevredenheid tegen de buitenlandse politiek van Bevin vond geen genade in de gelederen van de Conservatieve oppositie, getuige Churchills scherpe critiek van gisteren.

De communist Phil Piratin diende — blijkbaar met weinig steun — een ander amendement in waarin gezegd wordt dat „Engeland, Frankrijk, Rusland en andere democratische landen in Europa" zich moeten verzetten tegen het „aggressieve Noordamerikaanse imperialisme, dat een bedreiging betekent voor de wereldvrede en veiligheid". Het amendement van de afgescheurde Labour-leden drong er bij de regering op aan „Bevins buitenlandse politiek te herzien en te wijzigen om zodoende met al'e naties en groepen samen te werken die streven naar een volledige socialistische beheersing der wereldbronnen. (London, (AP) 14.11).

EDEN IN HET DEBAT.

Met betrekking tot Ruslands politiek ten opzichte van Duitsland zeide Eden dat de Britten hun verplichtingen niet kunnen vervullen onder de internationale regelingen indien anderen niet van plan zijn hetzelfde te doen. De vroegere minister van Buitenlandse Zaken hervatte het debat over de rede van den Koning en vroeg om een hechtere samenwerking tussen Engeland en de landen van West-Europa.

Hij zeide dat Rusland een krachtiger positie zou innemen indien er meer „werkelijk representatieve regeringen „bestonden in Oost-Europa. Niettegenstaande de overeenkomsten van Potsdam is „voor zover ik weet tot voor kort geen enkele poging gedaan door onze Russische bondgenoten om Duitsland te beschouwen als een economische eenheid."

Hij zeide, dat, indien Rusland niet ten volle op doeltreffende wijze medewerkt aan het economisch leven van Duitsland, Engeland geen enkele fabriek in de Britse zone meer moet afbreken voor verzending naar Rusland als schadeloosstelling. Hij stelde zich tegenover den Secretaris voor overzeese zaken van de Handelsraad, die een achteruitgang in de handel voorspelde als in 1921. Eden zeide, dat indien de regering werkelijk van plan is de productie op te voeren het gevaarlijk is vergelijkingen te maken met 1921, toen de toestand geheel anders was. Een goedkeurend geroep begroette Edens verklaring dat het bestuur in de Britse zone van bezet Duitsland faalt omdat de organisatie foutief is en men er gebrek heeft aan geroutineerd personeel. „Wij beschikken zelf niet over voldoende personeel, maar wij hebben niet de nodige stappen genomen om de administratie aan de Duitsers zelf over te dragen, terwijl wij van boven af toezien met een kleine maar geschikte Britse staf." (Londen, (AP) 14.11).

ONVERKLAARDE OORLOG IN GRIEKENLAND.

Naar gemeld wordt beschouwt de Griekse regering met volle ernst de gewapende botsingen die plaats vinden in de Noordelijke streken des lands. Niet officieel wordt verklaard dat de botsingen het duidelijk karakter aan[illegible] log tegen [illegible] de berichten leden twee compagnieën Griekse soldaten hevige verliezen nabij de Joegoslavische grens. Hierop volgden haastige besprekingen tussen de politieke en militaire leiders. De Griekse Chef-Staf, generaal Spi'otopoulos confereerde vervolgens met generaal S. B. Rawlins, chef van de Britse missie in Griekenland, die toen een bezoek bracht aan generaal Kenneth Crawford, den Britsen commandant. De minister van oorlog Philip Dragomis en de leiders van de oppositie hielden eveneens een spoedvergadering, waarin de toestand van het land besproken werd. (Athene, (AP) 14.11).

VATICAANSE RELATIES MET ROEMENIË.

Uit betrouwbare bron wordt vernomen dat het Vaticaan de hoop heeft opgegeven voor een verbetering van de betrekkingen met Roemenië. Als gevolg hiervan zal de Noordamerikaanse Bisschop Gerald O'Hara, die maandenlang op toestemming wachtte om het land binnen te treden als waarnemer van de Nuntiatuur, spoedig naar de Verenigde Staten terugkeren. Een tijdlang was hij op dienstreis voor het Vaticaan in Frankrijk en België. Vóór de opdracht om naar Boekarest te vertrekken was hij aangewezen als Pauselijk gezant in Albanië. De Hoxha-regering weigerde echter hem of welken anderen Vaticaansen vertegenwoordiger ook toestemming het land binnen te komen. (Vaticaanstad, (AP) 14.11).

AUSTRALIË CRITISEERT DE USSR.

Australië deed een aanval op de Sovjet-Unie, omdat dit land het veto-recht van de Grote Vier tien maal gebruikt had en zeide dat deze daden het werk in de Veiligheidsraad belemmeren. Deze Russische daden ondermijnen het vertrouwen in de Raad en verkleinen de doeltreffendheid om de hangende zaken tot een goed einde te brengen. Sprekend voor de politieke Commissie vroeg Paul Hasluck van Australië om een algehele herziening van de veto-quaestie. Het duidelijke en nogal lelijke feit is dat een vast lid er zich met succes op beriep dat het zelfstandig die resoluties kan uitkiezen waarvoor het wil stemmen en dat op deze wijze de vorm en inhoud van de resoluties welke andere leden voorstellen het minder kunnen schelen. Hasluck zeide dat het overmatig gebruik van het veto-recht het werk in de Veiligheidsraad aan kracht deed inboeten en het vertrouwen er in ondermijnde.

Door het veto-recht te gebruiken als een instrument van de nationale politiek vergeet het permanente lid zijn capaciteit van vertegenwoordiger en de verplichtingen onder het Handvest tegenover alle andere leden (Lake Success, (AP) 14.11).

EEN VETO VOOR DE KLEINE NATIES.

De Argentijnse afgevaardigde José Arce zeide in de Politieke Commissie van de Verenigde Naties dat de kleine naties een eigen veto kunnen oefenen door een weigering om de niet-permanente leden van de Veiligheidsraad te verkiezen en zodoende te voorkomen dat het quorum wordt bereikt (Lake Success, (AP) 14.11).

[illegible] VOOR DUITSLAND.

De Britse militaire regering in Duitsland deelde mede dat met spoed voedsel uit Engeland verscheept wordt naar Duitsland. Het zal dienen om de bevolking van het Ruhr-gebied te voeden, waar het rantsoen voor deze week slechts op de helft toereikend is. (Herford, (AP) 14.11).

SPAANS COMPONIST STERFT.

Manuel de Falla, beroemd Spaans componist, stierf te Alta Gracia in de provincie Cordoba waar hij zijn woonplaats gekozen had na 5 jaar geleden te hebben verlaten. In de gehele muziekwereld was hij bekend door zijn ballet „El Amor Brujo" en „El Sombrero de Tres Picos". Bij zijn overlijden was hij bezig aan de suite „Atlantida" (Buenos Aires, (AP) 14.11).

DODENSTAD IN AVEYRON ONTDEKT.

In een grot gelegen aan de grens van de Lot en de Aveyron; hebben de Abbé Glory, belast met college geven aan de universiteit van Straatsburg, Romain Robert, voorzitter van de praehistorische vereniging van Ariège en Alexis Cabrol oud-president van de Franse praehistorische dodenstad ontdekt, welke skeletten bevat van bijna 4000 jaar geleden. Vele scherven van aardewerk, waarop tekeningen waren aangebracht, stelden de geleerden in staat, de tijd van afkomst te bepalen.

Deze grot welke volgens de legende, in deze streek, het laatste bolwerk vormde van de weerstand der Cadurken tegen de Romeinen en van den Graaf van Weisser tegen Pepijn de Korte, diende ook de Maquisards als schuilplaats voor de Nazies.

R.K. NEGERS in de V.S.

Uit de laatste tellingen van de National Consul of Catholic Welfare te Washington bleek het betrekkelijk gering aantal negers in de Kerk: slechts 300.000 gekleurde Katholieken tegen 5.600.000 Protestanten. Toch werken de leden van 22 priester- en 72 nonnencongregaties onder de 8 millioen negers zonder godsdienst.

het nieuws van vandaag

Er zijn belangrijke gebeurtenissen op til. Dr. Louis J. M. Beel, de Katholieke Minister-President van Nederland, heeft deze in de Tweede Kamer aangekondigd.

Ten eerste heeft de regering het voorstel goedgekeurd om een parlementaire commissie naar Curaçao te zenden. Het Statenbezoek aan Nederland wordt dus beantwoord. 'Wat zal de indruk van de heren zijn als zij hier aankomen?

En zu len zij iets wijzer worden? De toekomst zal het leren.

Ten tweede heeft Dr. Beel enkele nadere biezonderheden omtrent de overeenkomst met Indonesië, welke in 17 punten is vastgelegd en heden ondertekend zal worden, bekendgemaakt. Hieruit blijkt, dat Indonesië eigenlijk buiten het Koninkrijk komt te staan, doch met het koninkrijk een unie zal vormen onder Koningin Wilhelmina. A's men voortaan dus zal spreken van het Koninkrijk der Nederlanden zullen de „Verenigde Staten van Indonesië" daar niet onder vallen. Wel: Suriname en Curaçao. Doch Dr. Beel zegde ook toe, dat deze beide gebiedsdelen zich het recht zullen mogen voorbehouden om hun betrekkingen met het Koninkrijk en de Unie te bepalen. Men zou deze verklaring kunnen gaan ontleden en er dan heel wat uit halen. Maar het wil ons voorkomen, dat deze verklaring minder gewicht heeft dan zij op het eerste gezicht schijnt te hebben, omdat de regering toch nooit zou toestaan, indien Suriname en Curaçao bijvoorbeeld een soortgelijke houding als Indonesië zouden aannemen en buiten het koninkrijk treden. En waarom dan die parlementaire commissie?

Afijn — dat zijn toch van die uitingen waarvan men de juiste zin niet kan vatten. 'Wel blijkt duidelijk, zoals wij gisteren al zeiden, dat de regering ver, zeer ver gaat in haar toeschietelijkheid ten opzichte van de vroegere koloniën. Men ziet dat de tijden veranderen, hoewel niet iedereen het beseft.

De heer Schouten, fractieleider der Anti-Revolutionairen, zeide te vrezen, dat de regering bezig is het koninkrijk te ontbinden, maar Dr. Beel ontkende dit. Wat zal men hiervan zeggen? Ontbinden en ontbinden is twee.

Ontbinden kan kwaad zijn en is het vaak ook. Maar men ontbinden kan ook goed zijn. Wij hopen, dat, zo er al een ontbinding moet plaatsvinden van het koninkrijk, deze goed zal zijn en ten voordele van allen.

Turkije werkt aan zijn Cultuur

Een biezondere correspondent van „Vrij Nederland" schrijft:

Op elk gebied streeft Turkije cultureel omhoog. Hierbij zijn voor wat het onderwijs betreft met grote beslistheid de Westerse, en liefst de meest moderne systemen in gebruik genomen. Normaalscholen, scholen voor bepaalde beroepen, sanitaire scholen, scholen voor schone kunsten, handels-, industrie- en landbouwnijverheid zijn en worden voortdurend uitgebreid en verbeterd. Hierbij zijn de allerlaatste drie jaren buiten beschouwing gelaten.

Volgens de jongste officiële statistieken (tot in 1943 toe) is er op Turkse bodem aan de „Maarif" (volksopvoeding) in moderne zin, zeer veel aandacht besteed. Het aantal scholen is op elk gebied gedurende de laatste tien jaren aanzienlijk toegenomen. Zo is gedurende die periode het aantal Lagere Scholen bijna verdubbeld; terwijl er tot in 1937 toe om en bij de 6000 geteld werden, steeg dit aantal tot en met 1942 tot bijna elfduizend, alle soorten officiële zowel als particuliere scholen, interne en externe hierbij inbegrepen. Terwijl er tot in 1936 toe nog geen aandacht besteed was aan een combinatie van lager- en handwerkonderwijs voor de dorpsscholen, steeg het aantal scholen met „eyitmen" (dit is met een speciaal handwerksonderwijs) sinds 1937 van 79 tot en met bijna 6000.

Wat het algemene culturele peil van zijn bevolking aangaat, is dit voor Turkije in de grotere steden het hoogst: hier is vanzelsprekend ook de belangstelling voor hetgeen aan de overzijde van grenzen en zeeën ligt, bij de jeugd het meest ontwikkeld. Grote delen van Anatolië liggen echter buitengewoon geïsoleerd.

Volkstoneel.

Een van de takken van volksvoorlichting, die in Turkije van de zijde der Republikeinse Volkspartij, de grote staatspartij, door middel van haar nationale „Volkshuizen" of Halkeviler wordt bevorderd, is het geven van culturele programma's, waarbij een of andere nationale kunst op de voorgrond treedt. Zeer onlangs is zulk een programma in het Halk-evi van Stamboel gegeven, namelijk een serie toneelvoorstellingen die de ontwikkelingsweg van het vroegere tot het huidige toneel beoogden te illustreren.

Hierbij zag men dan ook een voorstelling, gewijd aan den bekenden Karagöz (Zwartoog), den Turksen Janklaassen, en aan de Kukla (Marionetten); waarna ook de vermakelijke en schilderachtige Hokkabaz (goochelaar) optrad. Hierna volgde in de serie een Ortaoyunu (Openluchtspel), daarna het toneel tijdens de vorige-eeuwse Tanzimat- of Vernieuwingsbeweging (die van 1932 af een belangrijke litteratuur in Turkije voortbracht), het Tuluat (improvisatie-toneel, waarbij het publiek placht mee te spelen), en daarna, via het tijdperk van de Mesjrutiyet (Constitutie, aanvang van de Republiek) het hedendaagse toneel, om tenslotte met de Operette te besluiten. Aan deze folkloristische avonden had de nationalistische jeugd van Stamboel haar volle krachten gegeven.

Wat het toneel in het algemeen betreft, gaf vooral het seizoen 1945-1946 een veelzijdige activiteit te zien, daar de Turken tal van Westerse stukken in Turkse vertaling opvoerden, benevens in het Turks geschreven moderne spelen. Veelal is de transformatie van het boerenleven in het stadsleven, ofwel de tegenstelling tussen de stadsbeschaving en die ten plattelande, een onderwerp voor het moderne Turkse toneel, waarbij de problemen van het overgangstijdperk, de tragiek en de humor ervan, in het licht worden gesteld. De Turkse acteur beschikt over hetgeen de Fransman „verve" noemt; hij brengt met voorliefde de markante trekken van de echt-Turkse volksgeest tot uiting en hij acteert met vlotheid en routine. Het volgen van sommige stukken in de stadsschouwburg van Stamboel heeft ook voor den Westerling dikwijls een grote bekoring.

Een Nederlandse Band.

Net terwijl de order gegeven is dat alle bankbiljetten van honderd Turkse Ponden uit de circulatie moeten worden teruggetrokken als gevolg van valse-munterspractijken op grote schaal, en het volk zich voor de bank-kassa's verdringt, wordt dit nieuws opgevrolijkt door de aanwezigheid in Stamboel van een pas gearriveerde Nederlandse Swing-band: de groep van Nico de Vries. In het keurige paviljoen van het Gemeente-Casino van Taxim, op invitatie van de directie daarvan, heeft een select publiek voor de eerste maal de muziek-prestaties van deze wakkere Nederlandse jongelieden met groot genoegen aangehoord, in aanwezigheid van den Consul en zijn vrouw en van de verzamelde Nederlandse Kolonie. Het repertoire was zeer gevarieerd, en veel glans werd bijgezet door de vrouwelijke medewerkster „Bunnie", die met pathos en flair Nederlandse en Amerikaanse noviteiten ten gehore bracht, terwijl een ander manlijk lid van de Band, een vlot trompetter, door het originele lied van den Cocacolaverkoper, waarmede Koning Faroek zich bij het doorreisverblijf van het gezelshap te Caïro kostelijk geamuseerd schijnt te hebben, luister aan het programma bijzette.

Tussen de nummers door hebben wij een prettig half uur met de ondernemende musici zitten praten, waarbij een en ander op de proppen kwam uit de tijd van honger en nood in Nederland, maar waarbij ook bleek dat er avonturierszin en spirit genoeg in deze jonge kunstenaars stak, hen de onzekere maar veelbelovende odyssee naar het Oosten te doen ondernemen, waarvan zij voor zich en hun gezinnen in Nederland uitkomst hopen.

OVERGEWICHT VERMINDERD, MET 5 POND PER WEEK.

Is U te dik? Wilt U een mooi figuur hebben als filmsterren van Hollywood? Een dokter uit Californië, die de acteurs en actrices van Hollywood consulteerde, heeft een veilig en geheim middel uitgevonden om het overgewicht te verwijderen, zonder dieët of oefening. Deze uitvinding, FORMODE genaamd, geeft U nieuwe energie daar het Uw overgewicht verwijdert, zodat U zich 10 jaar jonger gevoelt. FORMODE geeft een garantie dat Uw overgewicht wordt verwijderd, anders kunt U Uw geld terug krijgen als U het lege pakjes terugstuurt.

Vraagt heden nog om FORMODE. No. 1.

SURINAME

BEZORGDHEID VAN RIJSTHANDELAREN.

De Staten van Suriname hebben een motie aangenomen om Gouverneur Brons te vragen omtrent de geruchten, dat beloofd was aan de Koninklijke Rijst Molens (de Gebroeders Laan) van Wormerveer Nederland al het Surinaamse rijst-surplus naar Curaçao te exporteren, alwaar de maatschappij een rijstmolen bouwt. De rijsthandelaren waren zeer bezorgd en protesteerden tegen de overeenkomst (Paramaribo, Aneta).

HET WERK WORDT HERVAT.

De werklui te Paranam en Moengo van de Surinaamse Bauxiet Maatschappij hebben het werk hervat na een staking van 6 weken, die de 5de November eindigde. De directie deelde mede dat zij verwacht dat vóór het einde van de maand 2 of 3 schepen met bauxiet geladen zullen zijn (Paramaribo, Aneta).

NIEUWS VAN OVERAL

SCHACHT BLIJFT TE STUTTGART.

Dr. Karel Bottcher, verbonden aan het Ministerie voor de denazificatie in Wurtenberg-Baden, heeft bekend gemaakt, dat Dr. Schacht in Stuttgart zal blijven en niet naar Neurenberg zal worden teruggezonden om berecht te worden. Volgens Bottcher wordt Schacht beschouwd als een nazie „klasse één", hetgeen betekent, dat hij in aanmerking kan komen voor tien jaar gevangenisstraf en verbeurdverklaring van al zijn bezittingen.

Deze verklaring werd afgelegd naar aanleiding van het feit, dat Bernhard Müller, hoofdaanklager van de Denazificatie-raad, de autoriteiten van Stuttgart om de uitlevering van Schacht had verzocht.

Dr. Schacht bevindt zich nu reeds enkele weken in een gevangenis te Stuttgart, nadat hij direct na zijn vrijlating te Neurenberg was gearresteerd.

In het plaatsje Geschwend (Würtemberg) heeft men aan het monument voor oorlogsslachtoffers een krans aangetroffen met de namen Göring, Keitel en Jodl.

PROOI DER DUITSE DUIKBOTEN:

2775 Koopvaarders.

Uit een gemeenschappelijke publicatie van de Britse Admiraliteit en het ministerie van luchtvaart blijkt, dat Duitse duikboten in de laatste oorlog 2775 koopvaarders, met een totale inhoud van 14.500.000 ton tot zinken hebben gebracht, (3.365.000 ton meer dan in de vorige oorlog.)

Het aantal schepen, dat in de 51 maanden van de oorlog 1941 — 1918 door duikboten tot zinken werd gebracht, bedroeg echter 4837 of 2062 méér dan in de 68 maanden van de jongste oorlog.

In totaal zijn in deze oorlog 4786 geallieerde en neutrale schepen, met een gezamenlijke inhoud van 21 millioen ton, ten gevolge van allerlei oorzaken verloren gegaan.

Volgens de Britse publicatie heeft het Duitse duikbootwapen tot het laatst toe met discipline en resultaat gestreden.

Nog in de nacht van de capitulatie werden in de Firth of Forth twee koopvaarders en in de Lymebaai een mijnenveger tot zinken gebracht. Evenmin was het duikboot-potentieel uitgeput toen Duitsland ineenstortte.

Gedurende de jongste oorlog zijn 781 Duitse en 87 Italiaanse duikboten vernietigd; een gemiddelde van dertien per maand.

EEN NETWERK VAN SCHEEPVAARTLIJNEN OVER DE WERELD.

Rotterdam en Amsterdam ingeschakeld?

De scheepvaartcommissie der Verenigde Staten te Washington houdt zich momenteel in opdracht van de regering bezig met het samenstellen van een schema, dat voorziet in een netwerk van scheepvaartlijnen over de gehele wereld. Volgens dit plan zullen waarschijnlijk 31 basis-routes in het leven worden geroepen, welke door honderden Noordamerikaanse schepen zullen worden bevaren, in sommige gevallen met subsidie van de regering.

Bij de behandeling van deze quaestie zal tegelijkertijd worden beslist, of de Noordamerikaanse overzeese diensten wellicht beter kunnen worden onderhouden via Rotterdam dan via Engelse en Franse haven, die thans worden aangedaan. Tevens zal worden nagegaan, of het gewenst is, Antwerpen en Rotterdam in te schakelen bij de vaart op Engeland, Le Havre en Hamburg.

Een viertal vooraanstaande Noordamerikaanse scheepvaartmaatschappijen heeft reeds schriftelijke voorstellen dienaangaande bij de commissie ingediend. Verwacht wordt, dat aan deze maatschappijen gelegenheid zal worden gegeven haar standpunt uitvoerig voor de commissie toe te lichten en de verschillende voorstellen te vergelijken.

Aanvankelijk had het in de bedoeling gelegen, dat op 14 October met de openbare behandeling van deze aangelegenheid een begin zou worden gemaakt, doch de hotelstaking in Washington heeft een uitstel noodzakelijk gemaakt. Men verwacht thans, dat de besprekingen op 12 November as. zullen beginnen.

ENGELANDS NIEUWE STRATEGIE.

Naar uit militaire bron te Londen is medegedeeld, is aan Attlee een uit vier punten bestaand program voorgelegd, dat een definitie bevat van Engelands militaire functies in het Midden-Oosten.

Deze vier punten betreffen de verdediging van de intercontinentale verbindingslijn, die nu van Gibraltar via de Middellandse Zee en het Suezkanaal naar de Indische Oceaan verloopt. Voorts de verdediging der belangrijke vliegvelden in het Nabije Oosten, de vitale oliebelangen in Perzië en Irak en de handhaving van de reeds lang bestaande banden met de Arabische liga en de versterking van de met Turkije aangeknoopte vriendschapsbanden.

Militaire experts beschouwen Gibraltar, Malta, Cyprus, Palestina, Transjordanië en Irak als de eerste verdedigingslijn. Nu echter Palestina en Egypte beide quaestieus zijn geworden als bases, is het plan van een verbindingslijn van de Oostkust van Afrika met de Westkust opgekomen. Kenya zou de nieuwe doorgang vormen, die thans door Egypte wordt gevormd.

Reeds heeft de Minister van Koloniën, Creech Jones, medegedeeld, dat er plannen bestaan voor een machtige militaire basis in Nigeria in West-Afrika en een in Kenya (Oost-Afrika), beide verbonden door een hypermoderne verkeersweg ter lengte van 5000 km., dwars door woestijnen, oerwouden en moerassen.

EEN PLOTSELINGE GENEZING TE BANNEUX.

Een kloosterzuster van de omstreken van Namen, 45 jaar oud, was sinds vier jaar bedlegerig ten gevolge van beendertering die vergezeld ging van ontkalking en misvorming van de heup: zij kon niet eens zitten en moest al dien tijd liggen. Twee operaties hadden niets geholpen en de geneesheren lieten niet de minste hoop meer doorschemeren.

Al de kloosters van haar Orde begonnen toen een noveen ter eere van O. L. Vrouw van Banneux. De zieke zelf drong aan om naar het heiligdom van de Maagd der Armen gebracht te worden. De auto, die haar vervoerde, moest speciaal daarvoor geschikt gemaakt worden en op Dinsdag 8 October, in den morgen kwam de zieke aan de kleine kapel aan

Terwijl ze, uitgestrekt op een brancard en omringd door vele getuigen zich voorbereidde tot het H. Misoffer dat te tien uur zou opgedragen worden, werd zij ineens een grote pijn gewaar in haar rechterzij: daarna ging er een rilling door heel haar lichaam en terstond beving haar een buitengewoon gevoel van welbevinden. Zij verklaarde zich genezen.

Na de Mis stond zij op van haar brancard en begon, los en ongedwongen, te „lopen". Haar gang was volstrekt normaal: zij bediende zich niet eens van een stok.

Dit zijn feiten.

Deze plotselinge genezing van een zieke, neergeveld op haar bed sinds vier jaar door een onmeedogende ziekte, heeft de talrijke bedevaarders met blijdschap bezield. Sinds toen heeft de genezing stand gehouden en ook vandaag nog loopt de toenmalige zieke rond, zo gezond, alsof zij nooit de verschrikkelijke ziekte gekend had waaronder zij onderhevig was. Het hoeft niet gezegd dat het bestuur van de bedevaart, die haar naar Banneux bracht, het geval met alle strengheid onderzoekt. („De Surinamer").

VLIEGTUIG-MOEDER-VLIEGTUIGEN?

De geweldige bombardementsvliegtuigen der toekomst zullen wellicht zelf de gevechtsvliegtuigen meevoeren, waardoor ze moeten worden beschermd.

De autoriteiten van de Noordamerikaanse vliegtuigindustrie en de militaire autoriteiten der Verenigde Staten bespreken, naar Associated Press meldt, plannen voor het uitrusten van lange-afstandbommenwerpers met parasietvliegtuigen met straalaandrijving, welke tijdens het vliegen door de bommenwerpers kunnen worden teruggeslingerd en weer kunnen worden opgenomen.

Men denkt bv. aan de mogelijkheid, een bommenwerper als de zes-motorige XB-36, die een vleugelwijdte heeft van ruim 70 meter en een lengte van ongeveer 54 meter te verbouwen tot een vliegdekvliegtuig.

Zulk een toestel in de geweldige romp jagers met opvouwbare vleugels kunnen meevoeren, welke afgeschoten en tijdens de vlucht weer aan boord genomen zouden kunnen worden.

De noodzakelijkheid om een romp te bouwen, waarin bij grote hoogten de luchtdruk op peil gehouden kan worden, levert echter moeilijkheden op.

VERLOREN OGENBLIKKEN?

De officiele mededeling, dat Hare Majesteit Koningin Wilhelmina, „artiste-peintre à ses heures perdues" (kunstschilder in haar verloren ogenblikken) tot erelid van de Koninklijke Belgische Academie, sectie Schilderkunst, is benoemd, doet het Brusselse blad „La Nation Belge" schrijven:

„De geste van de Academie zal de Hollanders aangenaam hebben getroffen. Maar waarom gewaagt de officiele mededeling van verloren ogenblikken? Waarom zouden de ogenblikken, die de sympathieke vortin aan de schilderkunst wijdt verloren zijn? Zij zouden dit slechts kunnen zijn, indien dit schilderen radicaal slecht ware.

Niet het voortbrengen van grote kunst, maar het feit alleen, dat zij schildert is voornaam voor een koningin. Wanneer zij schildert beoefent zij een kunst en met deze, alle kunsten. De ogenblikken, waarin zij haar geest tot de kunst verheft, zijn niet verloren. Het zijn gewonnen ogenblikken, niet alleen voor haar, maar voor gans haar volk"

EEN TEKEN VAN TEGENSPRAAK.

Op een repatriëringsschip zijn twee nonnetjes, jong nog, maar lichamelijk geknakt door het lijden in de Japanse kampen!

Gedurende drie zware jaren hebben ze daar gezwoegd als verpleegsters; nu gaan ze naar Nederland als t.b.c. patiënten.

Daar wordt niet overgeredeneerd; zij worden niet uitgebuit als reclameobjecten.

Van de kapitein hebben ze een bevoorrecht plaatse gekregen bij de zieken, midscheeps — sympathieke geste —, wat haar trouwens door alle oud-kampgenoten van harte gegund wordt.

Een breed en vooral vrijdenkend Nederlander heeft het gepresteerd om me vertrouwelijk op de schouders te kloppen en toe te fluisteren: „Ziet u die nonnen daar op het bovendek? we gaan de oude kant weer op: de grootste niesnutters in de maatschappij hebben weer de beste plaatsen."

Een paar weken later lees ik in het fel-republikeinse, Bataviase „Nieuwsblad" van 5 Augustus, dat geen goed woord meer over Nederland en Nederlanders: „Wie de bevolking (van Indonesië) goed hebben leren kennen, zijn zij, die haar niet als belanghebbenden tegemoet traden. Daartoe behoort de wel heel kleine groep van zendelingen en missionarissen."

(De Linie).

Dr. Max Euwe aan 38 borden

..n de examenzaal van het Cul...centrum speelde Dr. Max ...we, oud-wereldkampioen, gis...vond een simultaanwedstrijd ...n 38 tegenstanders.

...let was rustig in de zaal als ...een examen. Hier echter gold ...een candidaat, die voor 38 ...minatoren kwam, doch de ...didaat was heel rustig. Rus...ging hij van het ene bord naar ...andere. Niets leidde hem af, ...niet het rumoer van de kinde... voor de ramen.

...r was een groot verschil tus... deze simultaan-wedstrijd en ...van enkele jaren geleden, ge...en door Aljechin in het Thea... Brion.

...Aljechin liep gejaagd rond, ...k verschrikkelijk nors, was ...uwachtig en zelfs kortaf toen ...een partij verloor, die hij dan ...zo maar door de war smeet. ...am het daar hij tegelijk nog ...blinde wedstrijd speelde die ...nd? Hij was toch de man ook ...het wereldrecord blindspel, ...in 1927 niet minder dan 30 ...en tegelijk blind speelde?

...r. Euwe was geheel anders. ...and schrok als hij voor het ...d kwam, niemand werd er ...verontrust. Hij maakte een ...ige, vriendelijke indruk ...s boog de lange gestalte en ...d even stil.

...n het eerste uur werden reeds ...500 zetten gedaan. Stelt U ...r 500 verstandige daden in ...uur! Slechts eenmaal hebben ...we gezien, dat Dr. Euwe even ...erugblikte naar een spel van een ...vier borden terug, waarschijnlijk ...vloog er een oplossing voor een ...geval door zijn hoofd. Na de ...zestiende zet viel de eerste.

Er waren rondom de favorie...ten verschillende vrienden ge...schaard, die wilden zien hoelang onze Curaçaose sterren het vol konden houden. Anderen gingen kijken bij een partij, waar spoedig koninginnen geruild werden. Elders fluisterden experts: „Dit kan wel remise worden".

Een zeldzame avond zulk een intens spelen. De lezing van eergisteren voor schaakminnend Curaçao gehouden had al laten zien, hoe gemakkelijk het was om met dezen eenvoudigen grote om te gaan.

Iemand durfde hem zelfs vragen, „hoe hij beginnen moest om te winnen tegen hem? (Waarop onmiddellijk het antwoord, „Het spijt me, ik begin".

Soms ging het spel in snel tempo, waarschijnlijk bij de spelers die niet los kwamen en die louter defensief speelden of een afwachtende houding aannamen, om dan een van buitengeleerd procedée toe te passen. We zagen iemand, die totaal dicht bleef en die door Dr. Euwe ineens werd losgeslagen door een aanval van een paard dat doordrong tot in de vijandelijke linies.

Velen noteerden hun spel, om het later nog eens te analyseren. Er is misschien in die examenzaal van het cultuurcentrum nooit zo zwaar gewicht als gisteravond. We wensen het comité dat de reis voor dit tournee van Dr. Euwe organiseerde verder veel succes en hopen dat Dr. Euwe morgen op Aruba ook veel tegenspelers zal krijgen.

Van 19.45 tot 1.10 uur duurden de wedstrijden.

Om 21.10 uur gaf de eerste spelerhet op. Tien minuten na middernacht maakte de heer A. Luyando remise, om vijf over half één maakte de heer C. van der Mark remise en om tien minuten voor één de heer E. Schoop.

Zoals men weet had de heer Schoop indertijd de partij van Dr. Aljechin gewonnen. Om 1.10 uur kwam het einde met een overwinning voor den heer S. Wiznitzer.

Dr. Euwe won alzo aan 34 borden, speelde drie partijen remise en verloor er één.

De Rijksluchtvaartdienst van het Ministerie van Verkeer en Energie heeft een onderzoek ingesteld naar de oorzaak van het ongeluk.

SYMPATHIEK GEBAAR VAN BRUNO WALTER.

Bruno Walter, die als gastdirigent op zal treden voor vier concerten in het Amsterdamse Concert gebouw, heeft zijn honorarium voor het eerste concert dat Woensdag gegeven zou worden, geschonken aan de Stichting 1945.

Deze stichting geeft financiële hulp aan familieleden van leden van de Nederlandse strijdkrachten en ondergrondse werkers, die gedurende de oorlog gedood zijn (Amsterdam, Aneta).

KLEINE LANDEN ZIJN MEER BEZORGD.

Prof. H. A. Kramers, voorzitter van het wetenschappelijke en technische comité van de Atoom Commissie van de Verenigde Naties verklaarde Woensdag dat het van het hoogste belang was dat alle landen een overeenkomst bereiken omtrent de controle van atomaire wapens.

Kramers en Van Kleffens woonden de zitting van de commissie bij. Kramer zeide: „Het is zeer natuurlijk dat de kleinere landen zoals Nederland meer bezorgd zijn dan de grotere en sterkere landen om de veiligheidsmaatregelen vast te stellen" (New York, Aneta).

PRESIDENT VAN AKU IN NEW YORK.

Theodorus van Schaik, president van de AKU, en vroeger Minister van Verkeer, arriveerde Woensdag per vliegtuig van Nederland in New York om de installaties van Amerikaanse zustermaatschappijen te bezichtigen. Hij zeide dat alle 4 AKU fabrieken in Nederland alweer in werking zijn en gaf toe dat de Maatschappij markten over de gehele wereld zocht (New York, Aneta).

DE ENGELSE OPLEIDING VAN NEDERLANDSE SOLDATEN.

Rees Williams (Labour) heeft in het Britse Lagerhuis den plv. minister van buitenlandse zaken gevraagd, welke regeling met de Nederlandse regering getroffen is t.a.v. de opleiding van Nederlandse troepen in het Verenigde Koninkrijk en welke verplichtingen er bestaan inzake een dergelijke opleiding na 30 November, de datum waarop de Britse militaire verantwoordelijkheid in Indië ophoudt.

De Britse staatssecretaris van buitenlandse zaken Mayhew antwoordde hierop: „in Januari van het vorig jaar heeft de Britse regering de Nederlandse regering aangeboden behulpzaam te zijn bij de opleiding van Nederlandse troepen. Dit was een verlenging van een tijdens de oorlog te dezer zake getroffen regeling. De Nederlandse regering aanvaardde het aanbod en aan het grootste deel van haar behoeften is tegemoet gekomen. Nieuwe verzoeken van de Nederlandse regering zullen onderzocht moten worden in verband met onze beschikbare opleidingsinrichtingen.

Mayhew achtte het zeer onwaarschijnlijk, dat na 30 November nog Nederlandse manschappen in Engeland zouden worden opgeleid. Hij trekt in twijfel of de Nederlandse regering in de toekomst nog soldaten ter opleiding naar Engeland zal zenden.

BEURSBERICHTEN.

Hoewel er vrij weinig handel op de Beurs was Maandag, zijn de effecten toch ietwat gestegen. De internationale industrie-aandelen waren aan het hoofd. De meeste belangstelling was echter in de Staatsobligaties die weer daalden ten gevolge van de bekendmaking van het Regerings lenings omzettingsprogramma. Scheepvaart en plantatie aandelen sterk. HVA steeg 7 punten, Nederlandse Scheepvaart Unie 4, Bank aandelen waren sterk. De Koninklijke Shell steeg 5 punten (Aneta).

NEDERLAND

VLIEGTUIG VERONGELUKT.

Het hoofdkantoor der K.L.M. te Curaçao heeft een telegram van de directie in Nederland ontvangen, dat een Dakota-vliegtuig van de geregelde dienst Londen — Amsterdam gisteren, 14 November, om 18.50 uur bij de landing op Schiphol vernield werd. Een en twintig passagiers en de bemanning, bestaande uit vier leden en een stewardess, verloren het leven.

Vlak vóór het vliegtuig verongelukte, waren vijf andere toestellen normaal geland.

Het zicht was goed en de wolkenhoogte ruim honderd meter. Het vliegtuig landde ten Zuiden van de Oost-West-landingsbaan op het vliegveld.

CURAÇAO

CONGRES VAN HET ST. THOMASKRING BEGINT HEDEN.

Hedenavond om 20 uur vangt het Congres van de St. Thomaskring over het eigendomsbezit aan. De sprekers van hedenavond zijn:

1) Mr. L. A. L. Weeber over „Het goed recht van eigendom", 2) Mr. I. Debrot over „Moderne theorieën over eigendom".

Morgenavond om 20 uur treden de volgende sprekers op:

1) Mr. Jan Ellis over „Bescherming van eigendom en bezit" en 2) Drs. E. Newton over „Eigendomsverwerving".

Op Zondagmorgen na de Heilige Mis in de St. Annakerk en het ontbijt in de club zal de Zeer Eerwaarde Pater W. M. Brada O.P. het woord voeren over „Ons geestelijk eigendom".

Met een danspartij op Zondagavond wordt het Congres besloten. Naar wij vernemen is telkens introductie toegestaan.

COCKTAIL-PARTIJ OP DE „SANTA MARIA".

Een uitgelezen schare beklom gisteren de valreep van de „Santa Maria", het nieuwe schip van de Grace Line dat gisteren aankwam ter hervatting van de geregelde dienst tussen New York en Curaçao. Mr. F. A. Jas, de waarnemend Gouverneur, was aanwezig, voorts de Algemeen Militair Commandant, de vertegenwoordigers van de C.P.I.M. en verder tal van vooraanstaanden.

Met bewondering werd het schip met zijn luchtige cabines en grote laadruimten bekeken. In de salon werden cocktails geschonken en versnaperingen aangeboden. De Heer Milton Maduro van de firma S.E.L. Maduro & Sons, agente van de Grace Line, hield een toespraak waarin hij over de uitbreiding van de diensten dezer scheepvaartmaatschappij „uitweidde en bekendmaakte, dat tegen Maart van het volgend jaar de grote lijnschepen weer hier verwacht worden.

De waarnemend gouverneur voerde eveneens het woord om de vertegenwoordigster en de maatschappij zelve geluk te wensen met de geregelde hervatting van de dienst op Curaçao. Ook Curaçao zal daarvan profiteren, zeide hij.

Tot 18 uur bleef men in gezellige spheer bijeen.

SCHEEPSBERICHTEN.

14 November.

Santa Maria van New York; Evelyn van Aruba; Boskoop van Madeira; Gascony naar Puerto Cardon; Peru naar Barranquilla; Santa Agueda van Mexico.

15 November.

Santa Maria naar La Guayra; St. Maarten van Maracaibo.

AFLOSSING „JOHAN MAURITS".

Van den Minister van Marine is bericht ontvangen, dat het in de bedoeling ligt H.M.'s „Van Speyk" begin Februari 1947 naar het Caraïbische gebied te doen vertrekken en in Curaçao de „Johan Maurits van Nassau" af te lossen (RPD).

SYNAGOGEDIENSTEN.

Synagoge „Mikvé Israël, Columbusstraat.

Vrijdag, 15 November, 18 uur: Avondgebed en Sabbatwijding.

Zaterdag, 16 November, 8.30 uur: Ochtenddienst: Schriftlezing: Genesis, hoofdstuk 23 t/m 28:9.; 16 uur: Bijbelvertelling voor kinderen; 17 uur: Bijbelcursus voor volwassenen; 18 uur: Avondgebed.

HEREN VAN INDISCH INSTITUUT OP BEZOEK.

Donderdagmorgen hebben de heren W. C. Utermark, algemeen conservator van de Afdeling Handelsmuseum van het Indische Instituut en J. M. A. Wijnaendts van Resandt, propagandist van de Afdeling Handelsmuseum hun opwachting gemaakt bij den waarnemend Gouverneur Mr. F. Jas (RPD).

NAAR NEDERLAND.

De volgende passagiers vertrekken met het KLM-vliegtuig van 20 November van Curaçao naar Amsterdam:

Rens Zwaan, Maria Zwaan—van Groen, Simon Rens Zwaan, Mathilde Margaretha Johanna Zwaan, Adrianus Johannes de Bruyn, Helene de Bruyn—Groeneveld, Louis Francois de Bruyn, Paula de Bruyn, Jan de Vries, Abraham Johannes v.d. Broek, Teuna van der Broek—de Jong, Hodewine Rhidian v.d. Broek, Pieter Hoedemaker, Johanna Hendrika Hoedemaker—Rikkert, Hillegonda Johanna Hoedemaker, Hessel Hermanus Bergsma, Machiel Visman, Elisabeth Wilhelmina Visman—Geerligs.

NOBELPRIJS 1946 VOOR LETTERKUNDE.

De Zweedse Academie kende aan den in Duitsland geboren Zwitser Hermann Hesse, de Nobelprijs voor letterkunde toe voor 1946. (Stockholm, AP) 14.11).

In Memoriam

Herman de Man verongelukt

Een ontstellend Aneta-bericht uit Amsterdam meldt, dat Herman de Man, de bekende schrijver en oud-omroepleider van de Curom, gisteravond bij een vliegongeval op Schiphol is verongelukt.

Het Dakota-vliegtuig van de KLM, waarmede hij van Londen kwam, barstte boven Schiphol plotseling in vlammen uit, zodat alle 21 inzittenden, de vijf leden van de bemanning inbegrepen, op jammerlijke wijze omkwamen.

Iemand die Curaçao lief had is gestorven. Hij zag ons eiland als het „zingende eiland" en hij liet de kinderen de volkse wijsjes galmen door de radio, zodat het stil was op straat als het kinderuurtje aanstond. Hij was het, die in de dagen van de „black-out" door de radio tot ons kwam, met zijn indringende woorden. Hij was het die kon galmen door de radio: „Het sprookje is echt geworden — duizend in één nacht, er waren duizend bommenwerpers boven Keulen in één nacht". Hij kon spreken in een ernst over het kwaad in de moderne tijd, dat hierin bestaat dat het kwaad niet meer als kwaad gezien wordt.

Hij wilde nog schrijven over Mgr. Niewindt, waarvoor hij een hoorspel gaf bij de herdenking van zijn aankomst als Bisschop op Curaçao. Hij wilde schrijven over de olie, waar hij misschien te ver buiten stond om die te begrijpen. Hij zou nog boeken uitgeven over de muziek van Curaçao. Een zeldzaam mens, die kon zuchten omdat Curaçao zo klein was, niet alleen letterlijk maar ook figuurlijk. Hij was de man die fel kon te keer gaan tegen de anti-semieten.

De mensen die hem kenden wisten dat hij een artist was, geen politicus of zo iets, doch bovenal een idealist met wie het goed was te praten en die voor Curaçao een goed hart had.

Zo is een eind gekomen aan een veelbewogen, een dramatisch leven, kan men haast zeggen. Salomon Herman Hamburger, zoals De Mans naam oorspronkelijk luidde, werd in 1898 uit Joodse ouders geboren te Woerden. Van zijn jeugd is ons weinig meer bekend, dan dat hij zich aangetrokken gevoelde tot de journalistiek en de letterkunde, zodat hij aan het schrijven sloeg met een ontembare hartstocht. In 1927 bekeerde hij zich tot het rooms-katholieke geloof, ter ... zich ten volle overgaf. De Man ging zwerven, schreef boerenverhalen en begon steeds meer de sociale roeping van de kunst in te zien. Met zijn kunstenaarsziel voelde hij zuiver het diep-warme gemoed van de boeren aan en in forse trekken wist hij het leven in de wijde polderstreken te schetsen.

Toen in 1940 de Duitsers Nederland binnenvielen, wist De Man aan den vijand te ontkomen, hoewel hij zijn gezin minder gelukkig was. Zijn vrouw en zeven kinderen bleven achter. In Londen voerde hij met al de felheid die in hem was de strijd tegen de verdrukkers van het Nederlandse volk en toen de regering hem begin October 1943 naar Curaçao zond om de leiding over de Curom op zich te nemen, deed hij zulks volgaarne, omdat — strijder van nature die hij was — hij hierin een goede gelegenheid vond om de strijd te voeren zoals hij wenste.

Het is dan ook niet te verwonderen, dat De Man de naam van propagandist kreeg, ondanks het feit dat hij uit overtuiging handelde. Zijn rechtvaardigheidsgevoel was sterk ontwikkeld en ook hier meende hij te moeten optreden tegen al wat volgens hem niet door de beugel kon. Dit maakte dat hij vijanden kreeg. Maar De Man stoorde zich niet daaraan en bleef op zijn stuk staan. Zo kwam de tijd dat Nederland vrij werd en De Man op zoek ging naar de rest van zijn gezin. Van het doodschieten van een zoon bij een ontvluchtingspoging had hij al gehoord.

Doch het zoeken was vruchteloos en op zekere dag kwam hier het bericht aan, dat het grootste deel van het gezin van den heer De Man door de nazies vermoord was.

En thans is er het schokkende nieuws, dat de heer De Man zelf is omgekomen. Verslagenheid zal er over heersen, niet alleen bij zijn vrienden, maar ook bij zijn tegenstanders. Want Herman de Man was een figuur, die men niet zomaar over het hoofd kon zien.

Thans, hopen wij, zal zijn ziel rust vinden in de hereniging met hen, die hem op aarde dierbaar waren.

DEPARTEMENT VAN ONDERWIJS EN VOLKSONTWIKKELING. CURAÇAO.

Examens Boekhouden, Engelsche, Nederlandsche en Spaansche Handelscorrespondentie

17 en 18 December 1946.

De Inspecteur van het Onderwijs maakt hierbij bekend, dat er op 17 en 18 December e.k. alhier gelegenheid gegeven zal worden tot het afleggen van de examens Boekhouden en Handelscorrespondentie in de Engelsche, Nederlandsche en Spaansche taal (examenopgaven van de Nederl. Associatie voor Practijkexamens, Amsterdam).

Gegadigden kunnen zich tot den 2en December e.k. aanmelden ten Departemente van Onderwijs en Volksontwikkeling onder overlegging van een geboorte- of identiteitsbewijs en gelijktijdige storting van het examengeld ad f. 12,50.

Willemstad, 13 November 1946.
De Inspecteur voornoemd,
Dr. W. J. GOSLINGA.

SPORT

SPORTLEIDERS VERGADERDEN.

Gisteren heeft op Aruba een vergadering plaatsgevonden van de sportleiders in verband met de voorbereidingen om een afvaardiging van sportlieden naar Barranquilla te zenden ter deelneming aan de Olympische Spelen.

Van Curaçao waren voor de gelegenheid overgekomen de heren Norman M. Chumaceiro, David L. Capriles, J. C. Viejou en M. de Haseth.

Aruba werd vertegenwoordigd door de heren. F. Wever, J. Beaujon, V. Henriquez, Pater B. Standenmeyer, Dirk Maat, Cliff Monroe, Luitenant Houtkamp en Luitenant De Jongh. De deelneming van Aruba aan de Curaçaose afvaardiging werd besproken en op verschillende punten die nog niet volkomen helder waren kwam men tot overeenstemming. Alles verliep bevredigend. Aruba zal meedoen aan datgene waarvoor het in aanmerking komt.

ASIENTO.

Voetbal.

Zaterdag, 16 November 1946, om 16.30 uur terrein Rio Canario: TA Nieuwbouw — Werkplaats. Algemene reserves: Opschoor, Nebbeling. Scheidsrechter: Hr. de Winter.

Zondag, 17 November 1946, om 16.00 uur terrein Rio Canario: Asiento I — M.Y.O.B. I, v.d. Kraan, de Winter, Herwig, Duits, Goedhart, Balkhoven, Wins, Oostlander, Boot, v. Putten, Opschoor. Reserves: Henegouwen, Nemmeling, Hoppebrouwer.

Via de West naar de Oost

door

EUGENE A. WINTERS.

„Alles wel, niets biezonders" zegt kapitein H. van den Brug en daarmede onderschrijft hij in enkele woorden de gehele reis van de Marine-sleep van Nieuwediep naar Willemstad. Daarin ligt voor hem alles besloten. Alles is wel verlopen.Er hebben zich geen ongelukken op de lange reis voorgedaan; Geen grote stormen, geen ernstige averij, geen nodeloos oponthoud. „Alles wel"! De sleep ligt na een reis van meer dan 5000 mijl, afgelegd in 39 sleepdagen, behouden in het Schottegat; na een zwerftocht over de Atlantische Oceaan: een logge bok, een vierkant gevaarte van 250 ton achter twee sleepboten van 200 ton, terwijl het zeesleepwerk meestal wordt verricht door sleepboten van 4 tot 5 honderd ton.

„Niets biezonders" zegt kapitein Van den Brug, die het volgend jaar zijn 25-jarig jubileum viert bij de firma Weismuller, die ook de leiding van deze marinesleep op zich nam.

Maar als de heren Van den Brug en H. Weltevreden, waarvan de een op de „Beatrix" en de ander op de „Margriet" zit, aan het vertellen gaan over hun reis, blijkt het dat het tòch wel iets biezonders is. Misschien niet voor oude zeerotten van het slag van deze zeeslepers; maar wel voor ieder ander sterveling.

Op weg van Nieuwediep naar Falmouth bleek er iets niet in orde te zijn met de „Margriet". Men had eerst vier dagen op gunstig weer liggen wachten want met een zeesleep stormen trotseren vergt het uiterste van de zeelui. Donderdags zette de „Beatrix" alleen met de bok de reis voort naar Sint Vincent, terwijl de „Margriet" in orde werd gemaakt. Vrijdag vertrok de „Margriet" en Zaterdag lagen beide slepers weer vóór de „Valk" op weg naar Sint Vincent.

Bij Cap Finistère stond een stevige wind, maar na 24 uur trad kalmer weer in en kon de reis ongestoord worden voortgezet; tenzij een lange Oceaandeining in de Golf van Biscaje; maar dat schijnt voor deze ervaren slepers „quantité négligeable" te zijn.

Toch eist dit werk de uiterste voorzichtigheid: de sleper kent maar één zorg: de sleep behouden binnen te loodsen. „Elke andere kapitein kijkt alleen maar vooruit" zegt kapitein Van den Brug, „maar wij kijken vooral achter ons en als dan van achter maar het sein komt „alles wel" wordt een hele zorg van je afgenomen.

Bij zwaar weer kan het natuurlijk gebeuren dat de sleep losbreekt, dat de tros breekt; wanneer dit dicht onder de kust gebeurt en de stroom is landwaarts, is het gevaar niet denkbeeldig, dat de sleep verloren gaat. Met het oog hierop was de route zo gekozen dat men ongeveer 100 mijl uit de kust bleef; mocht de tros breken, dan was er in ieder geval nog gelegenheid hem weer te bevestigen. De route was hierdoor wel erg eenzaam, want men voer buiten de gewone weg van de scheepvaartlijnen. Van Falmouth naar Sint Vincent, een tocht van 18 dagen, ontmoette men slechts vier stoomschepen.

De tocht Sint Vincent-Curaçao is ook in 18 dagen afgelegd. „Eentonig" wordt de reis wel" vertelt de heer Weltevreden. „De plaatsruimte is zeer beperkt omdat men zoveel mogelijk proviand meeneemt en deze plaats op de verblijven uitspaart; ook het eten is steeds hetzelfde". Maar bij Madeira heeft de „Margriet" zich even losgemaakt en is wat verse levensmiddelen gaan inslaan. Op zee is daarvan meegedeeld aan de opvarenden van de „Beatrix" en de „Valk".

En zo is de sleep dan zonder avonturen in Willemstad gekomen. „Niets biezonders", maar niettemin is het een unicum, dat zulke kleine sleepboten een dergelijk werk verrichten en niet voor niets zei men in Nederland: „Je krijgt mijn oude klompen nog niet mee"!

De heer Weltevreden vertelt dan nog een en ander van de „Valk". Het is een van de nieuwste bokken. Deze bok strijkt namelijk achterover; zoals men weet zijn de meeste kranen zo gebouwd dat zij naar voren liggen; deze bok echter heeft meer capaciteit. Verder heeft de bok een dubbele bodem.

Graag was men „De Valk" in Nederland niet kwijt, maar moge de nood dan groot zijn in Nederland, ook Indië heeft materiaal nodig.

Merkwaardig is ook, dat de „Beatrix" en de „Margriet" gebouwd zijn onder de bezetting te Delfzijl. De Duitsers hadden gedacht beide schepen als ijsbrekers te kunnen gebruiken in de Oostzee; in plaats daarvan zwerven de slepers nu in tropische wateren rond. Het heeft geen betoog dat er wel een en ander ontbreekt aan de accomodatie van deze slepers, die zeker niet voor de tropen berekend zijn. Normaal zijn 8 man aan boord. Nu echter 13. Aan boord van de bok bevinden zich 9 man. Hier heeft de heer Van Renen de leiding.

Zowel Van den Brug als Weltevreden leggen de nadruk op een merkwaardigheid, nl. het samengaan van burger- en marine-personeel. Op de slepers zijn een kapitein en drie matrozen burgerpersoneel en verder 9 man marine-personeel. De samenwerking is uitstekend. Ook de beide marine-commandanten, de heren Jansen en Suermondt zijn opgetogen over de vlotte wijze van coöperatie. Dit is de eerste maal, dat een dergelijke arbeid door een gemengde bemanning wordt verricht.

Straks gaat de reis verder naar Nederlands Indië. Maar dan wordt de sleep nog uitgebreid; het Juliana-dok wordt van hier meegenomen en de sleepboot „Betty" neemt dan de leiding van de sleep.

Kapitein de Koe die reeds op Curaçao is, zal zich — met uitsluitend burgerpersoneel —aan boord van de „Betty" bevinden.

De heer Weltevreden maakt er ons glimlachend op attent, dat de sleep dan verder zal bestaan uit eenheden die de namen van de Nederlandse Prinsessen Juliana, Beatrix en Margriet dragen.

De bok „De Valk" wordt in het drijvend dok geplaatst. Verder zal het dok de nodige brandstof meevoeren voor de sleepboten, zodat de trek van het Panama-kanaal naar Balik Papan in één ruk wordt gemaakt. Op zee zal men dan bunkeren. Ook kan heel wat proviand op het drijvend dok worden geplaatst. De overtocht zal, tegen een gemiddelde van 100 mijl per dag ongeveer 100 dagen in beslag nemen. Eentonig zal de reis wel zijn, maar toch zijn allen vol goede moed. Van de andere kant zal het ook een grote voldoening zijn als de sleep behouden is overgebracht.

In Indië zal de bovenbouw van de twee marine-slepers, die speciaal voor de golfslag op de Atlantische Oceaan is aangebracht, weer verwijderd worden. Het drijvende dok wordt te Balik Papan afgeleverd en de bok „De Valk" gaat naar de marine-basis Soerabaja.

Over een dag of tien gaat de reis verder. Wij wensen alle opvarenden goede reis toe en hopen dat het tweede deel van de reis even goed slaagt als het eerste. Het zal een mooie prestatie te meer zijn in de geschiedenis van de Nederlandse zeeslepers.

Een nieuw hoofdstuk in het Gulden Boek van Hollands Glorie.

Roemenie bereidt zich voor op de verkiezingen

Terreurmethoden der regering Groza

Een correspondent van „De Tijd" schrijft:

Volgens de jongste berichten zullen de verkiezingen in Roemenië, welke aanvankelijk op 10 November as. waren bepaald, nu de 19e van dezelfde maand plaats vinden, wanneer een nieuw uitstel niet op het andere volgt. Met dergelijke mogelijkheden moet men altijd rekenen, sinds de verkiezingen op de Balkan een tactische manoeuvre zijn en aan de omstandigheden moeten worden aangepast.

De verkiezingsactie is in volle omvang ontbrand. De regering Groza treft de „nodige" veiligheidsmaatregelen, wat voor de oppositie nog strengere controle betekent. De aanhangers van de regering worden natuurlijk op alle mogelijke wijzen geholpen.

Wanneer men van een vervolging van de oppositie in Roemenië spreekt, dan heeft dit een andere betekenis dan een dergelijke actie in de overige staten van Russisch Europa. Dergelijke vervolgingen hebben in Roemenië altijd plaats gevonden en steeds ging het erom het staatsapparaat tegen de oppositie te organiseren. Het is als het ware traditie, dat leden van de oppositie gearresteerd en enige tijd vastgehouden worden. Tot deze oorlog overwon de regeringspartij steeds in alle verkiezingen.

Op het ogenblik heeft Roemenië echter geheel andere verkiezingen voor de boeg, welke zowel voor de binnenlandse als de buitenlandse positie van het land van geweldige betekenis zijn. Er wordt dit keer van twee kanten op het Roemeense volk druk geoefend. Enerzijds wil de regering-Groza haar bestaansrecht bewijzen door een overwinning, anderzijds bevindt zich in Roemenië een Russische bezettingsmacht, waarvan de houding onbekend is in het geval Roemenië „reactionnair" zou blijken.

De twee grote oppositiepartijen, de boerenpartij van Maniu en de liberale van Bratianu, zijn in het nadeel, omdat zij niet dië verkiezingsleuzen kunnen uitgeven, die op het gemoed van den kiezer een goede uitwerking zouden hebben. Duidelijker echter dan alle leuzen is de doodgewone werkelijkheid, de vergelijking van het heden met het verleden. Een volk, dat nooit gebrek leed en geen voedselzorgen kende, behoeft men niet veel te zeggen, wanneer het dagelijks ziet hoe moeilijk het leven in het eens zo rijke Roemenië geworden is.

Overwinning der oppositie?

Hoe dan ook, over het algemeen is men het er in Roemeense regeringskringen wel over eens, dat de verkiezingen met een overwinning van de oppositie zullen eindigen. Vooral rekent men op een succes van de Boerenpartij, indien tenminste — en dat is het „indien" van alle Balkan-verkiezingen — het ongeluk van de regeringspartij niet door drastische maatregelen wordt gecorrigeerd. De oppositie beklaagt zich over een zekere, hoewel niet direct merkbare terreur. De leider van de „buitengewone veiligheidsdienst", de communist Bodnaras, doet overal zijn sterke hand gevoelen en de mooie naam van „Nationaal-democratisch Front" is evenals in Bulgarije een dekmantel voor een communistische partij. Indien alles in Roemenië aan de werkelijkheid beantwoordde, zouden de communisten slechts een kleine partij vormen.

Wanneer men bij vroegere verkiezingen politieke tegenstanders arresteerde, dan gebeurde dit volgens een naar Roemeense begrippen geoorloofde verkiezingsmanoeuvre. Bodnaras vat zijn taak echter anders op. Hij laat zijn tegenstanders bij verrassing arresteren en beschuldigt hen van zware vergrijpen, als „vijandschap tegen de democratie" en „fascistische mentaliteit". Verdediging is nauwelijks mogelijk. Wel is, vermoedelijk op aandringen van den Koning, de doodstraf afgeschaft.

De vooruitzichten van het „nationaal-democratische front" zijn dus niet zeer gunstig. Het door de Groza-regering bereikte is niet van doorslaggevende betekenis, want men zegt, dat bv. de in Parijs verkregen vredesvoorwaarden ook door een burgerlijke regering bedongen zouden zijn.

Veel andere verdiensten zijn er niet, want dat, wat het volk het meeste verlangt: rust, veiligheid en vrijheid, ontbreekt nog. En daar kan de oppositie slechts zij bij spinnen.

Verhouding met Rusland.

Men kan zich echter nu reeds afvragen, welke gevolgen een nederlaag van de regering zal hebben. Wat zal er gebeuren, wanneer het vredesverdrag met Roemenië niet vóór 19 November zal zijn aangenomen? Welke garanties zal Rusland van een burgerlijke regering eisen?

Er bestaat echter geen twijfel over, dat ook de boeren- en de liberale partij overeenstemming en goede verstandhouding met Rusland wensen en de verplichtingen van het vredesverdrag willen nakomen.

Of Rusland een burgerlijke verkiezingsuitslag zal accepteren, dan wel Roemenië op dezelfde wijze zal behandelen als het Hongarije doet is een vraag, waarmede men zich in Roemenië het minst van alle bezig houdt. Maniu en Bratianu willen een vrij Roemenië, dat zijn eigen lot in handen kan nemen en geen regering heeft, welke slechts de uitvoerster van Moskou's wensen en bevelen is.

Nº 003102